

Urgències i emergències

Segons l'Enquesta de Població Activa, ens acostem al milió d'aturats a Catalunya. Quan algú diu que no té feina, està dient que no ocupa un lloc de treball en què algú li pagui un salari, li pagui la seguretat social i li retengui i ingressi la part de l'impost de la renda que li pertoqui. Això no vol dir que aquesta persona no feinegi, que no faci feina aquí i allà, percebent uns diners per fer-ho o no, intercanviant aquesta dedicació per altres, etc. Ho va dir el president de la Generalitat fa unes setmanes, quan va qualificar la situació d'emergència, ja que, si bé és possible que una part de la gent sense feina, feinegi, el que és greu és la insuficient capacitat de recaptar fons per part dels poders públics en un escenari que facilita l'evasió i l'elusió fiscal, i en plena crisi de producció i consum.

L'efecte de tot plegat és un augment imparable de la desigualtat. Cada cop hi ha més persones, famílies i comunitats que estan en una situació de risc i d'exclusió. I, al mateix temps, veiem com a algunes persones els hi va d'allò més bé. Ara podem comprovar el que es coneix com l'efecte Mateu: "A tothom qui té, n'hi donaran encara més i en tindrà a vessar, però a qui no té li prendran fins i tot el que li queda" (Mateu, 25, 29).

Tot plegat ens fa tenir molts dubtes sobre com podrem sortir d'aquest atzucac. Fins ara ens havíem cregut que el sistema capitalista tenia el gran avantatge que si bé tothom anava a la seva i buscava el

JOAN SUBIRATS

PROF. DE CIÈNCIA POLÍTICA, IGOP-UAB

seu propi benefici, al final érem tots els que en gaudíem. Si bé aquesta afirmació sempre ha estat discutible, en els darrers temps encara més. Les distàncies entre aquells pocs a qui els va bé i aquells (cada cop més nombrosos) a qui els va malament no han deixat de créixer. El darrer informe FOESSA de Càritas ens diu que des del 2007 la distància entre el 20% més ric i el 20% més pobre ha crescut un 30%.

A escala més global les coses són encara pitjors. Si combinem la riquesa de les 100 persones més riques del món, veurem que la suma és quasi dues vegades el que tenen els 2.000 milions i mig de persones més pobres. O, mirat d'una altra manera, l'1% de dalt és 2.000 vegades més ric que el 50% dels que estan a baix de tot. Fins ara ens podíem creure que aquests grans beneficiats, aquests superrics, augmentaven el seu capital al mateix temps que augmentava el benestar general i es creaven llocs de treball per a tothom. ¿Podem seguir creient que això és així? Si les coses no canvien, començarem a veure aquí el que ens feia basarda de veure a l'Amèrica Llatina o en altres llocs del món: gent rica vivint emmurallada en illes elitistes, envoltada de guàrdies, barreres i càmeres de vigilància.

A Catalunya, a mesura que les coses empitjoren, estem veient que la unitat dels que deien que el dret a decidir era la solució, comença a afe-

blir-se, ja que els més poderosos comencen a copsar que els seus interessos no coincideixen amb els dels que esperen que la sobirania del país comporti també una millora en les condicions de vida i en la cohesió social. N'hi ha que no enganyen, i en sabem els noms, els cognoms i les sigles. Però també comencem a veure, entre els aparentment convençuts, que les cames els tremolen, i van dient: "¿Vols dir que anem bé?" I algú pot començar a pensar que no és clar que el que ens manqui siguin estructures d'estat, sobretot si això que anomenem *estat* només serveix per consolidar la desigualtat i fer més dura la injustícia.

Els que van augmentant beneficiats, els que són insensibles al patiment general, no acaben d'adonar-se que un sistema sense aturadors ètics acabarà autodestruint-se. Anem amb compte a l'hora de defensar que la desigualtat és una cosa natural, i que el que cal és no aturar els que volen anar més enllà, encara que deixin enrere els que per condicions de partida no poden seguir. La senyora Thatcher insinuava que tot plegat era un tema de *destí* i que tot el que es fes per reconduir la diversitat o desigualtat original acabaria torçant i entorpidint el benestar general. Avui tenim quasi un milió d'aturats. Comença a ser urgent que els que creuen de veritat que el dret a decidir no s'esgota només en una consulta simbòlica, i que pensen en clau de benestar col·lectiu, de defensa del que és de tothom, mirin de posar noves bases al govern d'aquest país abans que sigui massa tard.

Fins ara creïem que els superrics augmentaven el seu capital al mateix temps que augmentava el benestar general

Algú pot pensar que potser no ens manquen estructures d'estat si aquest estat només consolida la desigualtat i la injustícia